

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, בחשוון, תשפ"ד
17 באוקטובר, 2023
337/2023

הוצאה פרטית (של משקי בית) לתלמיד עבור שירותי חינוך ב-2020 Private Expenditure (of Households) per Student on Education in 2020

הוצאה פרטית לתלמיד^{2,1} ב-2020

- ההוצאה הפרטית לתלמיד במשקי הבית עמדה על 341 ש"ח בממוצע בחודש. 74% מהסכום הוצא באופן ישיר עבור התלמיד, ו-26% מהסכום – כחלק מסך ההוצאה של משק הבית עבור שירותי חינוך.
- ההוצאה עמדה על 310 ש"ח בדרג החינוך היסודי, 344 ש"ח בחטיבת הביניים ו-456 ש"ח בתיכון.
- ההוצאה של משק בית בחמישון ההכנסה העליון הייתה גדולה פי 1.7 מזו של משק בית בחמישון ההכנסה התחתון – 467 ש"ח, ו-272 ש"ח, בהתאמה.
- ההוצאה עבור תלמידים יהודים, עמדה על 323 ש"ח בפיקוח הממלכתי, 396 ש"ח בפיקוח הממלכתי-דתי ו-356 ש"ח בפיקוח החרדי, לעומת 322 ש"ח עבור תלמידים ערבים.
- מאפיינים חברתיים-כלכליים של משקי בית עם תלמידים
- ביישובים שדורגו באשכולות הנמוכים 1-3 מתגוררים 481,000 תלמידים, 35% מהם ערבים.
- ביישובים שדורגו באשכולות 1-3 מתגוררים 34.3% מהתלמידים, לעומת 29.3% מהתושבים בישראל.
- ביישובים שדורגו באשכולות 8-10 מתגוררים כ-19.0% מהתלמידים – שיעור דומה לשיעור התושבים בישראל.

[למטא דאטה \(הגדרות והסברים\)](#)

ב-2019 בעקבות ירידה בשיעורי ההשבה לסקר הוצאות משק הבית, הסקר עבר שינוי בשיטת אמידת האוכלוסייה. השינוי משפיע בעיקר על הכנסות משקי הבית והפרטים. לכן, החל משנת 2019, חל שבר בסדרה לעומת הנתונים שהתפרסמו בשנים הקודמות.³

¹ כולל תלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים המתוקצבים על ידי משרד החינוך בלבד.
² כולל הוצאות של משקי הבית, ואינו כולל הוצאות של המגזר הציבורי או של מלכ"רים. לרשימה של סעיפי ההוצאה בחישוב האומדן ראו נספח.
³ הכנסות והוצאות משק הבית, נתונים מסקר הוצאות משק הבית 2019.

מאפיינים חברתיים-כלכליים של משקי בית עם תלמידים שהשתתפו בחישוב האומדן

אומדן ההוצאה לתלמיד חושב עבור תלמידים שלמדו בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים ב-2020, **ודווחה** עבורם בסקר הוצאות משק בית הוצאה עבור שירותי חינוך.¹

ב-2020 סכום ההוצאה הפרטית לתלמיד הממוצעת בחודש של משק בית ביישובים שדורגו באשכולות הגבוהים 8-10 היה גבוה ב-5.7%, מזה של משק בית ביישובים שדורגו באשכולות 1-3 – 388 ש"ח, לעומת 367 ש"ח, בהתאמה (לוח א).

ביישובים שדורגו באשכולות הנמוכים 1-3 מתגוררים 481,000 תלמידים, 35% מהם ערבים (לוח א). חלקם של התלמידים הערבים בקרב התלמידים שהשתתפו בחישוב אומדן ההוצאה לתלמיד (16.2%) (לוח א), היה נמוך מחלקם באוכלוסייה (21.1%).⁴

ביישובים שדורגו באשכולות 1-3 ובאשכול 4 יחד מתגוררים 44.4% מהתלמידים (34.3% ו-10.1%, בהתאמה), לעומת 33.8% מהתושבים בישראל (29.3% ו-4.5%, בהתאמה), וביישובים שדורגו באשכולות 8-10 מתגוררים 18.7% מהתלמידים – שיעור דומה לשיעור התושבים בישראל (לוח א).

לוח א - הוצאה פרטית לתלמיד בממוצע בחודש, ואחוז תלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים, לפי אשכול חברתי-כלכלי² של יישוב מגורי התלמיד,³ וקבוצת אוכלוסייה, 2020

אחוזים, אלא אם כן צוין אחרת

10-8	7	6	5	4	3-1	סך הכל	אשכול חברתי-כלכלי, הוצאה לתלמיד, קבוצת אוכלוסייה, אוכלוסיית מדד 2020 ² ותלמידים
388	347	243	319	234	367	341	הוצאה לתלמיד בש"ח
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל - קבוצת אוכלוסייה
95.7	93.2	94.3	89.3	62.0	64.7	80.4	יהודים
0.7	0.8	0.8	3.5	34.1	35.1	16.2	ערבים
3.6	6.0	4.9	7.2	3.9	0.2	3.4	אחרים
1,784	1,940	846	1,531	418	2,697	9,216	אוכלוסייה (באלפים) ⁴
19.4	21.0	9.2	16.6	4.5	29.3	100.0	אוכלוסייה
18.7	20.8	6.1	10.0	10.1	34.3	100.0	תלמידים במשקי בית עם ילדים

¹ 75% מאוכלוסיית התלמידים בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21), משקי בית שדיווחו על תשלום לבית ספר, וסך הוצאה לתלמיד מדווחת יותר מ-20 ש"ח.

² ערכי המדד סווגו לסולם של 1 עד 10. 1 מייצג אשכול מגורים הנמוך ביותר ו-10 מייצג אשכול מגורים הגבוה ביותר. [לוח א רשויות מקומיות, לפי סדר עולה של המדד החברתי-כלכלי 2019: ערך מדד, דירוג ואשכול, ושינויים לעומת 2017.](#)

³ בהתאם לרישום ב-2020 במרשם האוכלוסין.

⁴ אוכלוסייה 2020: [מדד הפריפריאליות של יישובים ושל רשויות מקומיות, 2020.](#)

ב-2020 הוצאה לתלמיד של משק בית בחמישון העליון, הייתה גבוהה פי 1.7% מזו של משק בית בחמישון התחתון – 467 ש"ח, לעומת 272 ש"ח, בהתאמה (לוח ב).

29.7% מהתלמידים (כ-416,000) השתייכו למשקי בית מהחמישון התחתון (לוח ב).

חלקם של התלמידים הערבים בחמישון התחתון היה גבוה יותר מחלקם בקרב כלל התלמידים – 56.7% ו-16.2% בהתאמה (לוח ב; לוח א).

חלקם של התלמידים החרדים בחמישון התחתון היה גבוה יותר מחלקם בקרב כלל התלמידים – 60.1% ו-22.6%, בהתאמה (לוח ב; לוח ה).

מחצית מהתלמידים בחינוך הממלכתי-דתי השתייכו למשקי בית מהחמישון השלישי ומהחמישון הרביעי – 24.7% ו-25.3%, בהתאמה.

**לוח ב - אחוז תלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים,
לפי חמישוני הכנסה^{1,2}, פיקוח וקבוצת אוכלוסייה, 2020**

אחוזים						
עליון	רביעי	שלישי	שני	תחתון	סך הכל	פיקוח, קבוצת אוכלוסייה וחמישוני הכנסה
467	372	325	312	272	341	הוצאה לתלמיד בש"ח
12.1	18.4	18.5	21.3	29.7	100.0	סך הכל – פיקוח
16.9	21.7	21.0	18.0	22.4	100.0	ממלכתי
9.8	25.3	24.7	26.1	14.2	100.0	ממלכתי-דתי
0.6	4.9	7.3	27.1	60.1	100.0	חרדי
						סך הכל - קבוצת אוכלוסייה
13.8	21.7	18.9	20.9	24.7	100.0	יהודים
3.6	2.7	14.1	22.9	56.7	100.0	ערבים
13.1	16.6	27.5	23.3	19.4	100.0	אחרים

¹ חמישון הכנסה הוא קבוצה הכוללת 20% ממשקי הבית. החמישוניים מסודרים לפי גובה ההכנסה של משקי הבית, החל ממשק הבית עם ההכנסה הנמוכה ביותר בחמישון התחתון וכלה במשק הבית עם ההכנסה הגבוהה ביותר בחמישון העליון. בהודעה זו, ממוינים החמישוניים לפי ההכנסה נטו של משקי הבית (הכנסה פנויה) לנפש סטנדרטית.

² הכנסה נטו לנפש סטנדרטית מחושבת באמצעות חלוקה של סך ההכנסות הכספיות השוטפות של משק הבית לאחר ניכוי תשלומי החובה וסך ההכנסות משירותים אשר יש למשק הבית כתוצאה משירותי דירה או רכב בבעלותו, במספר הנפשות הסטנדרטיות במשק הבית.

סך ההוצאה הממוצעת לתלמיד והרכבה

השכלתו של הפרט היא גורם מפתח בקידומו החברתי-כלכלי. ולכן הורים במשקי הבית מנסים להעצים את השכלת ילדיהם באמצעות הזרמת משאבים כספיים לחינוכם. הדבר מקנה לתלמידים ממשקי בית בחמישונים הגבוהים אפשרות גדולה יותר להצליח בלימודים בבית הספר ובלמודים גבוהים, ויכול להסביר פערים גבוהים בהישגים הלימודיים של תלמידים בישראל. לדוגמה, שיעור הזכאות לתעודת בגרות בקרב תלמידים ביישובים המאופיינים ברמה חברתית-כלכלית נמוכה, נמוך באופן משמעותי מהשיעור ביישובים המאופיינים ברמה חברתית-כלכלית גבוהה.¹

בשנת 2020 התפרצה מגפת הקורונה בישראל. רצף האירועים כלל, סגר כללי, מגבלות תנועה במרחב הציבורי ועצירת פעילות במקומות עבודה ובבתי הספר. מתחילת שנת 2020 עד אמצע מאי 2021, 37 מדינות ה-OECD חוו תקופות של סגירה מלאה של בתי ספר ללמידה פרונטלית.

בישראל, בתי הספר נסגרו ללמידה פרונטלית לתקופות ארוכות. במסגרות חינוך קדם-יסודי לא התקיימה למידה פרונטלית במשך 64 ימים, במשך 80 ימים בבתי הספר היסודיים, במשך 139 ימים בחטיבות הביניים, ובמשך 112 ימים בחטיבות העליונות.²

ההוצאה הממוצעת לתלמיד ירדה ב-2020 ב-15% לעומת 2019, ועמדה על 341 ש"ח בממוצע בחודש. 73.6% מהסכום הוצא באופן ישיר עבור התלמיד – תשלום לבית הספר (56.9%) ותשלום לפעילות לאחר שעות בית הספר (16.7%). 26.4% מהסכום הוצא כחלק מסך ההוצאה של משק הבית עבור שירותי חינוך – אומדן הוצאה משויכת לתלמיד (לוח ג).

לוח ג - הוצאה פרטית לתלמיד בממוצע בחודש, 2020

משקל (אחוזים)	ממוצע (ש"ח)	סוג הוצאה פרטית לתלמיד
100.0	4341	הוצאה - סך הכל ³
56.9	194	תשלום לבית הספר(1)
16.7	57	תשלום לפעילות לאחר שעות בית הספר(2)
26.4	90	אומדן הוצאה משויכת לתלמיד(3)

(1) כולל תשלום חובה ותשלום רשות.

(2) כולל הוצאות עבור חוגים, שיעורים פרטיים ומבחנים.

(3) כולל הוצאות לרכישת ספרים ומחברות, כלי כתיבה, מחשב וציוד נלווה,

שירותי אינטרנט ומינורי לספרייה.

ההוצאה הממוצעת לתלמיד לתצרוכת שירותי חינוך במשקי בית עם תלמידים (341 ש"ח) הייתה גבוהה מההוצאה בכלל משקי הבית (262 ש"ח). מספר הנפשות הסטנדרטיות הממוצע במשקי בית עם תלמידים (4.1), היה גבוה מהמספר הממוצע בכלל משקי הבית^{5,6} (2.68).

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). פני החברה בישראל, דוח מס' 5 – פערים חברתיים-כלכליים. המחבר.

² [מגפת הקורונה בישראל תמונת מצב חברתית-כלכלית 2020, נתונים מתוך דוח פני החברה מס' 13.](#)

³ לרשימה של סעיפי ההוצאה בחישוב האומדן ראו נספח.

⁴ לא כולל הנחות והטבות שאינן כספיות (הכנסות בעין) לתלמידים זכאים.

⁵ [הכנסות והוצאות משק הבית, נתונים מסקר הוצאות משק הבית 2020 – סיכומים כלליים.](#)

⁶ הנתון חושב לפי רשומות תלמיד המיוצגות בסקר הוצאות משק הבית, ולכל רשומה נקבע מקדם ניפוח. בשנת 2020 כלל הסקר גם מושבים שיתופיים וקיבוצים מתחדשים (שעברו תהליך הפרטה), ולא כלל קיבוצים שיתופיים ובדווים הגרים מחוץ ליישובים (כיסוי של כ-97% מכלל האוכלוסייה).

תלמידים יהודים לומדים בבתי ספר בפיקוח ממלכתי, ממלכתי-דתי או חרדי. ההוצאה הפרטית לתלמיד הממוצעת בחודש עבור תלמידים יהודים, עמדה ב-2020 על 323 ש"ח בפיקוח הממלכתי, 396 ש"ח בפיקוח הממלכתי-דתי ו-356 ש"ח בפיקוח החרדי (לוח ד). ההוצאה הפרטית לתלמיד הממוצעת בחודש עבור תלמידים ערבים עמדה ב-2020 על 322 ש"ח (לוח ד).

ההוצאה הפרטית הממוצעת לתלמיד בחודש עמדה ב-2020 על 310 ש"ח בדרג חינוך יסודי, 344 ש"ח בחטיבת ביניים ו-456 ש"ח בתיכון (לוח ד).

**לוח ד - הוצאה פרטית לתלמיד בממוצע בחודש,
לפי דרג חינוך, פיקוח של משרד החינוך וקבוצת אוכלוסייה, 2020**

ש"ח

חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	יסודי	סך הכל	פיקוח, קבוצת אוכלוסייה ודרג חינוך
456	344	310	341	סך הכל – פיקוח
368	300	317	323	ממלכתי
720	545	261	396	ממלכתי-דתי
516	-	321	356	חרדי
				פיקוח ממלכתי
				סך הכל - קבוצת אוכלוסייה
376	337	303	323	יהודים
341	161	354	322	ערבים
364	365	291	321	אחרים

- בחטיבת הביניים בפיקוח החרדי מספר נמוך מאוד של תלמידים

תלמידים במוסדות המתוקצבים על ידי משרד החינוך¹

בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) למדו בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים 1.88 מיליון תלמידים, עבור 75% מהם דווחה הוצאה לחינוך בסקר הוצאות משק בית.²

62.6% מהתלמידים באומדן למדו בבתי ספר בפיקוח ממלכתי (חינוך עברי וחינוך ערבי), 14.8% – בבתי ספר בפיקוח ממלכתי-דתי, ו-22.6% – בבתי ספר בפיקוח חרדי (לוח ה).

68.1% מהתלמידים למדו בדרג חינוך יסודי הכולל 6 שנות לימוד (כיתות א-ו), 14.1% למדו בחטיבת ביניים (כיתות ז-ט), ו-17.8% למדו בתיכון (כיתות י-יב).

חלקם של התלמידים הערבים עמד על 16.2% מסך כל התלמידים ו-25.8% מסך התלמידים בפיקוח הממלכתי (לוח א; לוח ו). יש להזכיר שתלמידים ערבים לומדים בפיקוח ממלכתי, ואילו תלמידים יהודים לומדים בפיקוח ממלכתי, בפיקוח ממלכתי-דתי ובפיקוח חרדי.

לוח ה - אחוז תלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים, לפי דרג חינוך, פיקוח של משרד החינוך³ וקבוצת אוכלוסייה 2020

פיקוח, קבוצת אוכלוסייה ודרג חינוך	סך הכל	יסודי	חטיבת ביניים	תיכון
סך הכל – פיקוח	100.0	68.1	14.1	17.8
ממלכתי	62.6	58.9	81.8	61.7
ממלכתי-דתי	14.8	13.9	18.2	15.6
חרדי	22.6	27.2	-	22.7
פיקוח ממלכתי	100.0	64.0	18.5	17.5
סך הכל⁴ – קבוצת אוכלוסייה	100.0	100.0	100.0	100.0
יהודים	68.8	67.0	73.4	70.6
ערבים	25.8	28.1	22.0	21.6
אחרים	5.3	4.9	4.7	7.8

- = בחטיבת הביניים בפיקוח החרדי מספר נמוך מאוד של תלמידים

¹ [ישראל במספרים ערב ראש השנה תשפ"ד, נתונים נבחרים מהלוחות השנתיים 2023.](#)

² 75% מאוכלוסיית התלמידים בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21), משקי בית שדיווחו על תשלום לבית ספר, וסך הוצאה לתלמיד מדווחת יותר מ-20 ש"ח.

³ זרם חינוך שאליו משתייך בית הספר של משרד החינוך.

⁴ תלמידים שהשתתפו בחישוב האומדן.

נספח - סעיפי הוצאה עבור שירותי חינוך בסקר הוצאות משק הבית 2020, ושיוכם

לתלמידים בבתי ספר יסודיים ועל-יסודיים

סוג הוצאה	שם הוצאה ¹	אופן שיוך ההוצאה לתלמיד
תשלום לבית הספר	בית ספר יסודי	מזוהה בסקר ברמת פרט
	חטיבת ביניים	
	בית ספר תיכון עיוני	
	בית ספר תיכון מקצועי, חקלאי	
	בית ספר תיכון אקסטרני	
	מוסדות חינוך אחרים	
	תשלומים לפנימייה	
תשלום לפעילות לאחר שעות בית הספר	שיעורי עזר לתלמידים	מזוהה בסקר ברמת פרט
	שיעורים וקורסים במוזיקה ונגינה (30%)	
	שיעורי ספורט והתעמלות (30%)	
	לימודי מחשב שונים	
	שיעורים וקורסים לציור, לפיסול ולצילום (30%)	
	שיעורים וקורסים מקצועיים	
	קורסים לבחינות מיון או להכנה לבגרות	
	קורסים ללימוד שפות	
	חוגי העשרה	
	שיעורים וקורסים לדרמה, למחול, ולאמנויות הבמה (30%)	
	חוגים וקורסים אחרים	
אומדן הוצאה משויכת לתלמיד	תשלום עבור מבחנים	חלוקה – במספר נפשות סטנדרטיות במשק הבית
	הוצאות חינוך בצ"נ	
	הוצאות לחינוך מיוחד	
	החזקת קרובים במוסדות חינוך	

¹ סכום ההוצאה בשיעור של 100% כפי שדווח בסקר הוצאות משק בית, אלא אם כן צוין אחרת.

אופן שיוך ההוצאה לתלמיד	שם הוצאה ¹	סוג הוצאה
חלוקה – במספר נפשות סטנדרטיות במשק הבית	ספרי לימוד	אומדן הוצאה משויכת לתלמיד
	מחברות	
	כלים לכתיבה, לשרטוט ולציור	
	מעטפות, נייר וציוד כתיבה אחר	
	מחשבון כיס	
	ציוד משרדי	
	סדרת ספרים	
	מילון ויומן אלקטרוני	
	ספרים ומכשירי כתיבה בצ"נ	
	עיתון יומי	
	מינוי לעיתון יומי	
	כתבי עת ופרסומים	
	מינוי לכתבי עת ופרסומים	
	ספרים אחרים	
	מינוי לספרייה להשאלת ספרים	
	חברת צביעה	
	אלבום	
	ספרי דת	
	אוזניות	

סוג הוצאה	שם הוצאה ¹	אופן שיוך ההוצאה לתלמיד
אומדן הוצאה משויכת לתלמיד	מחשב ביתי	חלוקה – במספר נפשות סטנדרטיות במשק הבית
	מדפסת סורק	
	מקלדת, עכבר	
	תוכנות, משחקי מחשב	
	אביזרים למחשב אחר	
	שדרוג מחשב	
	דיו למדפסת	
	מסך מחשב	
	טאבלט	
	תקליטורים ודיסקים	
	צורב	
	מצלמת מחשב לאינטרנט	
	זיכרון ניד	
	רמקולים למחשב	
	דיסק חיצוני קשיח	
	מינוי לאינטרנט (10%)	
	סדנת בר מצווה	
	הסעה לבית הספר	
	נסיעה באוטובוס (30%)	

אופן שיוך ההוצאה לתלמיד	שם הוצאה ¹	סוג הוצאה
חלוקה – במספר נפשות סטנדרטיות במשק הבית	קורס פסיכומטרי, בגרות	אומדן הוצאה משויכת לתלמיד